

Pla de Desenvolupament Comunitari
La Florida

L'Hospitalet de Llobregat

Com veiem el nostre barri

Diagnòstic Comunitari

Associació de Veïns La Florida
Parroquia Mare de Déu de la Llum
Club Esplai La Florida
MIJAC - Drac Màgic
Casal Solidari La Llumeneta
Fundació Pere Closa
Radio Florida
Caminantes Sin Fronteras
Diablers i Diablesses de La Florida
Waslala – La Chichigua

"Com veiem el nostre barri"

Diagnòstic comunitari de La Florida

L'Hospitalet del Llobregat

Febrer 2005

Coordinat per:

Susana maría Bañó López.

Técnica del Pla de Desenvolupament Comunitari La Florida

Elaborat per:

Grup d'entitats de La Florida

Associació de Veïns La Florida

Parròquia Mare de Déu de la Llum

Club Esplai La Florida

MIJAC- Drac Magic La Florida

Casal Solidari La Llumeneta

Fundació Pere Closa

Radio Florida

Caminantes Sin Fronteras

Diablos i Diablasses de La Florida

Waslala – La Chichigua

Equip de suport tècnic dels Serveis del territori:

Oficina de Benestar i família de la Generalitat de Catalunya

Biblioteca La Florida

CAP. Florida Sud

Centre Municipal de Serveis Socials Dte. IV

Equip d'atenció psicopedagògica. B-33 (sector B)

Orientació escolar IES Pedraforca

IES Fontseré

Altres col·laboracions:

Comissió de Festes de La Florida

Casal d' Avis de La Florida

Agraïments a:

Raquel Martínez Pérez (técnica del pla comunitari 2003/04)

Grup de veïns/es no associats

Pla de desenvolupament Comunitari de la Florida.

Associació de Veïns de la Florida.

L'Hospitalet de Llobregat

Tel. 93 4381309

pdcflorida@yahoo.es

AMB EL SUPORT DE:

MINISTERIO
DE TRABAJO
Y ASUNTOS SOCIALES

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar i Família

Ajuntament de L'Hospitalet

Index

1.- Presentació	3
2.- El barri de La Florida.	
- Una mirada endarrere (breu història del barri)	4
- Característiques demogràfiques i nivel socio-econòmic de la població. Territori urbanisme.Asociasionisme.....	5
2.1.- Anàlisi actual per àrees d'interès social i comunitari.	
- Introducció	10
- Educació	10
- Salut	11
- Benestar Social	12
- Ocupació	13
- Cultura, esport i oci	13
2.2.- Anàlisi actual per franges de edat (infància, joventut, adults i gent gran)	14
2.3.- Un possible resum del conjunt de necessitats de La Florida	16
3.- Àmbits d'intervenció del Pla de Desenvolupament Comunitari de La Florida	17

1.- PRESENTACIÓ

A partir de 1998, impulsat des de la AAVV de La Florida a través dels plans de desenvolupament comunitari de la FAVIBC, hem treballat amb l'objectiu fonamental de crear un espai de trobada per l'intercanvi de visions sobre els problemes i les principals necessitats del nostre barri.

Els plans de desenvolupament comunitari son una iniciativa posat en marxa per la FAVIBC (Federació d'Associacions de Veïns d'Habitatge Social de Catalunya), en conveni amb el Ministeri de treball i Assumptes Socials, el Departament de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat. La finalitat es donar resposta a les necessitats de participació i corresponsabilitat ciutadana, tècnica i institucional des de els diferents barris a Catalunya.

A l'any 2003 comença el pla a La florida amb un petit pressupost de financiació des de les administracions anteriorment mencionades, coordinat per la tècnica Raquel Martínez Pérez, amb el treball de recollida i la recerca de tots els suports pos-sibles al pla, per part de les entitats del territori tant públiques com a privades.

El document que presentem a continuació és el resultat de múltiples sessions de treball de diagnòstic i anàlisi. Les entitats de La Florida que hem elaborat el següent informe, som diferents en quant a finalitats, organització, tamany, trajectòria, etc. Però compartim bastants aspectes en comú, esmerat el més important que parlem d'entitats preocupades pel seu barri i la seva gent.

Son innumerables les sessions de treball, les discussions, els acords, les angústies. Però mica a mica, al mateix temps que persones desconegudes entre si han format un grup, les entitats hem començat a descobrir-se, a tenir-se en compte.

Finalment, hem sigut capaços de consensuar este document diagnòstic sobre el barri de La Florida. Gràcies a la col·laboració de professionals i veïns no associats i gràcies a la nostra empenta. Segurament hens deixem alguns aspectes al tinter, segurament altres no estaràn suficientment ben bè explicades però creiem que hem aconseguit enumerar els principals dèficits del nostre barri, a la vegada que apuntar algunes possibles solucions. Este document és important pel seu contingut, però potser es més important el camí que ens h'arribat fins ara.

Grup d'Entitats La Florida
Pla de Desenvolupament Comunitari

“ Com veiem el nostre barri” es el diagnòstic comunitari elaborat per un Grup d'Entitats, veïns/es no associats i institucions públiques procedents dels diferents àmbits socio-educatiu, sanitari, cultural i dels serveis socials del barri.

L'objectiu final del treball des de el pla es fer partícipes tant a veïns/es de La Florida com a institucions i administracions del “ aquí y ahora” del seu barri.

En el moment present del pla s'han posat en marxa accions, fruit de l'esforç per part de tots, començant amb la campanya de difusió del treball de diagnòstic, amb el lema Moviliza't! En la Florida la teva opinió sí compta. La finalitat es la de sensibilitzar el col·lectiu veïnal utilitzant l'espai del Grup d'Entitats, i que esperem sea el futur embrió d'espais de reivindicació i participació per els veïns/es, entitats, tècnics i qualsevol persona interessada pel barri.

Les següents accions venen definides per les tres grans àrees d'intervenció identificades a partir del diagnòstic comunitari.

1.- Participació ciutadana i associacionisme

- Punt d'informació jurídica i veïnal de La Florida. AVV. La Florida

Espai d'informació i assessorament dirigit als veïns/es de La Florida.

Assessoria jurídica (penal, extranjería, laboral i civil). Advocats, Divendres de 16 a 20 hores. Amb cita previa.

Atenció als veïns en horari de dilluns a dijous. De 17.30 a 20 hores

Diverses xerrades sobre el Process de Regularització d'Extranjería. Impartit pels advocats del punt d'informació jurídica i veïnal.

- Campanya de difusió i sensibilització veïnal. Participació i associacionisme a la Florida.

Campanya de sensibilització per a donar difusió el treball realitzat pel Grup d'Entitats, invitant a la participació veïnal sobre les necessitats i oportunitats del seu barri, amb participació i col·laboració de les diferents entitats i tècnics/es del territori.

Edició del document de diagnòstic comunitari a La Florida “ com veiem el nostre barri”

Elaboració i distribució entre els veïns/es : Triptic i punt de llibre amb el lema Moviliza't! En la Florida la teva Opinió sí compta.

Programa de Radio. Radio Florida. Difusió del diagnòstic i espai de participació veïnal ofereix pel Grup d'Entitats de La Florida.

Col·laboració amb la Festa Major de La Florida. Stand informatiu del Pla Comunitari.

2.- Infància i joves/ gent gran

- Comissions de gent gran i joves.

Iniciativa pel treball en grup, integrats per entitats, tècnics, veïns / es per aprofundir en les manques i recursos existents pel col·lectiu de gent gran i joves. Noves iniciatives i propostes socials.

2.- EL BARRI DE LA FLORIDA

Una mirada endarrere (breu història del barri)¹

Després de Collblanc-La Torrassa, La Florida es un dels barris més antics de la ciutat. Encara en els anys 30 la zona estava habitada, el barri va aparèixer en el padró per primera vegada en 1950. En uns anys va passar de 20 habitants a 27.630. Els camps de blat i les vinyes de La Florida van ser substituïts per edificis que acolliren als “nouvinguts” arribats de les zones més pobres d'Espanya.

El creixement va ser espectacular i els nivells de precarietat també. En algú moment, l'ajuntament de la ciutat va cedir a la Delegació de Sindicats uns terrenys per intentar eliminar el barraquisme, i va ser l'origen dels blocs Onèsimo Redondo i el barri en sí. En la pràctica, aquest primers blocs vam acabar servint per allotjar als xabolistes de la Barceloneta.

El primer centre escolar privat data de 1958. En 1956 hi havia mises en un barracó, encara que l'església, inaugurada per l'obispo en 1960, va constuirse en uns terrenys cedits per FECSA. En 1970 la població practicamente s'havia tornat a doblar (53.634 habitantes). Amb posterioritat la població disminuirà, però perquè va aparèixer oficialment el barri de Les Planes.

L'història del nostre barri, coincideix plenament amb trajectòries vitals del immigrants que l'habitan. Al llarg dels anys 50-60 les seves principals preocupacions son aconseguir el prime treball i la primera vivenda. El dèficit del serveis públics en el barri és molt gran, però no constitueix una prioritat per les persones “nouvingudes”.

Es la segona generació de “nouvinguts”, entre 1970 i 1985, els que comencen les reivindicacions de serveis públics que cobrin les necessitats bàsiques del barri. Es en aquest període quan les reivindicacions polítiques es junten amb les veïnals. La construcció d'un ambulatori i el soterrament de les línies d'alta tensió tanquen simbòlicament aquesta etapa.

Des de 1985 fins finals dels 90, la població de La Florida “madura”, el associacionisme es despolititza (augment important de les entitats “lúdiques”) i el barri comença a perdre població, doncs els pares, ja grans, es van a viure al poble mentres els fills es desplacen a altres ciutats buscant una matjor qualitat de vida.

A partir de 1997, la tendència de perdre població es inverteix doncs comença la arribada masiva d'immigrants dels països pobres. Però aquesta important renovació de població es dona en paral·lel al envelliment d'una gran part de veïns (primers immigrants), gent gran amb macances de recursos econòmics i socials.

¹ Totes les cifres sobre demografia i associacionisme que sortin al document són obtingudes de fonts de dades municipals: web de l'ajuntament, anuaris estadístics, etc.

Al any 2001 el barri té 25.876 habitants. L'Hospitalet és el municipi més dens de Catalunya i La Florida el seu barri més poblat: la densitat és de 60.000 habitants per kilòmetre quadrat, una densitat similar als grans suburbis tercermundistes.

Respecte del any 2001, el anàlisi de la piràmide de edats ens permet observar:

- El envelliment de la població: el col·lectiu majoritari és el de les persones de més de 60 anys. Tenim 7.245 persones amb més de 60 anys, entre elles 5.631 jubilats i 2.056 amb més de 75 anys. Entre 55 i 59 anys hi ha empadronats 1.708 persones.
- La baixa natalitat: el col·lectiu més reduït, 2.625 persones, es el dels menors entre 0 i 14 anys.
- Els joves són el segon grup més significatiu: entre els 15 i 29 anys hi ha 5.716 persones, destacant les 2.404 entre els 25 i els 29 anys.
- El grup de població en edat de reproducció es molt baix, més si tenim en compte que parlem del col·lectiu del "baby-boom": entre els 30 i els 44 anys només hi ha 5.616 persones, entre els 30 i els 39 sols 4.048. De forma orientativa podem recordar que a finals dels 80, els grups de població majoritari en La Florida-Les Planes eren, per ordre, els de la gent entre 20 i 24 anys (els que avui tenen 34-38), seguits del grup d'entre 15 i 19 (avui 29-33) i del col·lectiu d'entre 55 i 59 (avui 69-73).

Respecte a l'origen dels veïns, l'any 2000, sobre un total de 25.623 habitants, tenim 12.170 nascuts a Catalunya, 5.439 procedents d'Andalúcia, 1.425 d'Extremadura, 1.127 de Castilla La Mancha, 995 de Galicia, 926 de Castilla Lleó, 120 d'América Central, 606 d'América del Sud i 458 d'Àfrica.

Segons la pàgina web de l'Ajuntament, l'any 2001 el percentatge de veïns del barri nascuts en altres països va ser del 8,45%. Degut que el nivell d'inmigració no regularitzada és alt (indicis com el nombre de persones empadronades en determinats pisos apunten en esa línia), suposem que la taxa d'inmigració real del barri de La Florida pot oscilar entre el 15 i el 20%.

És important senyalar que La Florida és un dels barris on més s'ha renovat la població últimament. Per posar un exemple, comentar que entre 1996 i 2000 van sortir del barri 3.769 persones i van arribar 3.082.

A l'any 2000 el 50% de les altes en el cens municipal, 1.207, van ser estranjeros, encara que van arribar persones procedents de Barcelona província i Barcelona ciutat, 413 i 219 persones respectivament. Pel contrari, a l'any 2003 s'ha produït un increment espectacular en el nombre d'altes d'extranjeros, passant de les 1.207 de l'any 2000 a més 7.501 en la actualitat (el grup de latinoamericans ha superat ampliament al dels magrebíes).

La configuració del barri ha canviat notablement, els nous veïns han creat un barri divers, fet que es fa patent al carrer. La diversitat va treure noves formes de fer, de ser, noves maneres de pensar, nous comerços, carniceria HALALL, locutoris, i també mesquites i una església evangèlica.

Característiques demogràfiques nivell socio-econòmic de la població. Territori i urbanisme. Asociacionisme

Segons dades de Josep Serra, Cap del Departament d'Estudis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, en el conjunt de la regió metropolitana, de 82 municipis de més de 5.000 habitants, L'Hospitalet està entre les posicions 71 i 74 en quant a nivell de renda.

Al global de la ciutat, el 70% de la població és de nivell socioeconòmic baix, el 5% de nivell molt baix, el 15% de nivell medi-baix i el 10% de nivell medi-alt. La Florida pertany, junt a Les Planes,

Gornal, Pubilla Cases i la part alta de Can Serra, al conjunt de barris amb nivells de renda més baixos de la ciutat.

En el conjunt de L'Hospitalet, el nivell medi de qualificació professional ha sigut històricament baix. Els nivells d'economia sumergida han variat en funció de la situació econòmica general. Durant molts anys els sectors principals d'ocupació van ser el metall i la construcció, encara que, des de la dècada dels 80, han anat derivat cap al sector serveis.

La Florida és, bàsicament, un barri residencial. L'activitat econòmica, principalment comercial, es concentra en les avingudes Poniente-Masnou i Miraflores. En las zones més pobres del barri s'alternen un gran nombre de comerços d'alimentació, bares i locutoris.

La crisi global de les petites empreses i comerços també es nota a La Florida. Els propietaris de parades al mercat, per exemple, estan pendents d'una possible reforma mentre han de fer front a la competència de les grans superfícies i centres comercials (Eroski, Caprabo, Dia, Max Center, Gran Via 2), promotors d'hàbits de consum molt diferents.

Territori i urbanisme

Vivenda

Arquitectònicament, el barri de La Florida presenta una imatge fruit de la poca renovació, on abunden les vivendes petites, amb problemes d'aluminosi i manca d'ascensors. Es percep clarament la necessitat de rehabilitació de pisos i façanes. Dins del barri, però amb identitat pròpia, trobem els Blocs de La Florida, pisos de entre 26 i 40 metres quadrats situats entre zones peatonals.

Junt a la manca de sostre per a la nova construcció, l'oferta de vivenda es caracteritza pels següents factors:

- Els preus dels pisos nous, de segona mà i lloger, són molt elevats.
- Per la compra i el lloger (poca oferta de lloger), hi ha molts tràmits i intermediaris que compliquen i encareixen el procés.
- La situació en determinades zones del barri és de haçinament, sub-arrendament, explotació i insalubritat.

Hem de remarcar l'absència d'una política municipal efectiva en temes de vivenda, junt a les enormes dificultats per accedir a pisos de protecció oficial i vivendes d'habitatge social.

Espai públic

Al barri trobem dues zones diferenciades en quant a urbanisme i espai disponible, una banda la zona compresa entre Av Miraflores i Torrente Gornal, molt més densificada i amb borerres més estretes, per altra banda la compresa entre la Av. Miraflores i el carrer Teide.

Tant el barri com els seus accessos no estan adaptats a tots els col·lectius, hi ha gran quantitat de pujades i escales, barreres arquitectòniques als carrers i els accessos als edificis. Manca de bancs, fonts i pivotes mòbils per evitar el accessos dels vehicles a les zones peatonals. Hi ha manca d'espai per a parking i l'ordenació del tràfic es veu molt afectada per les obres constants.

Zones verdes

Tenint en compte la densitat del barri, existeix la percepció de manca de zones verdes. Hi ha dues parcs (espais ben delimitats, peatonals, amb arboledes, fonts i zones on la canalla pot jugar), el de Les Planes i el de La Torrassa, encara que molta gent opina, aquest últim, no forma part del barri, acudeix a él, perquè és de més fàcil accés que el de Les Planes.

Respecte del parc de Les Planes, la costa de acces actúa com límit fronteriu e impideix el acces a molta gent gran. Es detecta manca de cuidadors i de lavabos públics.

Existeix també la percepció de manca de places públiques. A més, les que hi ha debien ser arreglades més: Els Pardalets, La Pau-Sepu (no hi ha ombra suficient), Granada-Ajedrez (no té ombres i està mal conservada), Llibertad (careix de serveis i està en obres frequentment), Els Blocs (mal cuidada), Les Granotas (molt bonica però també mal cuidada).

Els espais de recreo –places més petites i determinats racons del barri, també es perceben com insuficients.

Transport públic

Actualment es fa una bona valoració de la xarxa d'autobusos: són puntuals, estan adaptats a les persones amb problemes de mobilitat i connecten les diferents zones del barri entre sí i amb el resto de la ciutat.

Respecte del metro, la principal dificultat és la poca adaptació dels seus accesos a les persones amb dificultats de mobilitat.

Civisme i neteja

Encara que el bon estat dels carrers i contenidors sigui responsabilitat d'entitats i veïns, creiem que el carrer es veu brut, no es fa un correcte us dels contenidors i hi ha gran quantitat d'excrements de gossos pels carrers i parcs.

El sistema de neteja amb mangueres només desplaça la sucietat, no la elimina. Determinats serveis són insuficients, com exemple que els contenidors de plàstic i vidre estan frecuentment desbordats (no es buiden con la regularidad necessària). Tampoc es renoven les papereres en mal estat.

Asociacionisme

La Parroquia Mare de Déu de la Llum va començar a vertebrar la vida associativa en mig del farg i el barraquisme. El Centre Social de La Florida, creat en 1961, va ser l'escola política de la ciutat donant cobertura a les lluites polítiques i sindicals, que es van barrejar amb les veïnals en front del règim franquista.

La dècada dels 70 va ser la de las AAVV, les quals, acompanyades per un ampli moviment social asambleari, van liderar el canvi social i la transformació de la ciutat. En 1974 hi havia vocalia de "dones" en totes les AAVV i les APAS eren molt actives.

La AAVV de La Florida neix al 1973. L'alcalde de L'Hospitalet, intentant derribar els blocs Onésimo Redondo per considerar-los barraques verticals, va pujar els llogers. Un grup de veïns es van negar a pagar i van començar les movilitzacions i les asamblees, acordant no pagar les quotes i arreglar les vivendes. Després que cinc veïns es plantassen al Ministeri de la Vivenda a Madrid, coincidint amb el desplome d'una caixa d'escapes en un dels blocs, els responsables del esmerat Ministeri van arribar al barri i, a més d'arreglar els blocs, també els van ampliar.

Gràcies a les lluites veïnals per l'equipament bàsic, tenim els col·legis Joaquim Ruyra i Eduard Fontseré, a més de l'ambulatori (construït deprés d'una intensa campanya de recollida de firmes). Mes tard es soterraron els cables d'alta tensió que atravesaban el barri.

Al 1979, al primer ajuntament democràtic, el PSC i el PSUC es repartiren 24 concejals. Va ser a partir d'aquest moment quan va començar el procés de devaluació de les formes de cohesió social i de l'identitat col·lectiva desenvolupada per i en les AA.VV.. Bona part dels líders socials i sindicals es van passar a la política professional, la majoria dels ciutadans van deixar de participar activament en la vida associativa delegant en ells la responsabilitat de resoldre els problemes del barri i de la ciutat.

A nivell associatiu, amb la majoria absoluta dels socialistes a l'ajuntament, vam començar a produir-se alguns canvis. Roberto Ruíz, el regidor del districte en aquesta època, va considerar que en un barri tan densament poblat faltaven interlocutors socials al marge de l'AA.VV., excessivament "politzada" sota el seu punt de vista. Segons les seves pròpies paraules, "no es que haguessi una despesa social d'entitats, hi havia necessitat de crear-les perquè La Florida era una zona morta en activitats socials i culturals, hi havia que inventar-s'elles". Al 1984 neix la ACA, i en 1986 la Penya Angel Leria. La Regidoria va recolzar tècnica i econòmicament aquestes noves entitats que treballen per mantenir vives les tradicions dels llocs d'origen d'alguns veïns.

Més tard van neixer entitats preocupades per difundir tradicions catalanes: al 1989 la Coordinadora Sardanista inicia els seus actes en les festes de La Florida, i en 1994 neix el grup de Diables i Diablesses de La Florida. És a la dècada dels 80 quan es comença a impulsar diferents centres d'esplai a la ciutat: al 1984 neix l'Esplai de La Florida amparat per l'AAVV i per un grup de pares i mares de nens amb disminució psíquica.

La Festa Major va obtenir un important impuls, mantenint durant anys un dels majors pressupostos de la ciutat; les vaquilles i els cabaret dels primers anys es van convertir en referència i senya d'identitat del barri. Aleshores, la comissió de Festes ha estat l'única plataforma interassociativa estable de La Florida.

Si analitzem les últimes dades (anuari estadístic del 2002), al barri tenim 53 entitats amb 16.391 socis, és a dir, el 63% dels veïns pertanyen a alguna associació. Encara que d'entrada sembla una dada que indica una gran participació social, és necessari analitzar el tipus d'associacions per fer-nos una idea real de com és dicha participació.

Les entitats amb més socis són el Casal de la Gent Gran (7.000), les 10 entitats esportives (3.066) i les 11 entitats socioculturals (1.722). Si sumem el nombre de socis del Casal d'Avis, les entitats esportives, les AMPAS i els Esplais, veiem que el 74% dels associats són d'entitats de serveis bàsics. És a dir, la gran majoria de la gent s'associa únicament amb el fi de disfrutar de aquest serveis, sense ningú altre interès social o col·lectiu.

A L'Hospitalet, l'última trobada d'entitats es va celebrar en 1992. Llavors, es plantejaven algunes problemàtiques a nivell general que a dia d'avui estan pendents d'abordar per les mateixes entitats. Des de fa alguns anys, les entitats som conscients de que el teixiu associatiu és dèbil i la participació veïnal escassa, existint una forta tendència dels socis a convertir-se merament en consumidors de serveis. No existeixen espais d'interrelació i coordinació no burocratitzats. L'administració careix d'instruments per al desenvolupament del associacionisme a nivell legal, de canals de participació i de recursos suficients.

A l'any 2001, amb motiu de les II Jornades de Solidaritat de L'Hospitalet, es van realitzar entrevistes a unes 30 entitats, de les quals es desprendia que la manca de comunicació entre elles era notable, que pràcticament no existien espais de relació al marge de les institucions públiques, que la majoria tenia queixes de l'administració però reconeixien i assumien les conseqüències derivades de la seva dependència econòmica de ella, i que no solament existien seriosos dificultats per a mobilitzar els ciutadans, sinó que les actituds insolidàries anaven en augment.

En el cas de les entitats de La Florida, els problemes comentats anteriorment són d'absoluta vigència, encara que fruit de la preocupació d'un grup d'entitats preocupats pel seu barri estan

treballant dins del marc del Pla Comunitari de La Florida e impulsat per la AA.VV. per a la creació d'espais de trobada i reflexió per l'intercanvi de visions que ens premetrà un coneixement més a prop a la realitat del barri. No obstant hi ha que destacar que la gent del barri té la creença i convicció de que els problemes de La Florida són cosa de la AA.VV.

Ara bé, és curiós que la manca de vinculació o preocupació no es correspongui amb el sentiment d'orgull de pertinença al barri que manifesten els veïns (en el penúltim estudi de Metra 6, a pesar de totes les campanyes municipals per a fortalecer l'identitat ciutadana global, el 58,6% dels veïns es senten més del seu barri que hospitalenses).

Respecte del col·lectiu d'inmigrants, es percep "lents avanços" en la constitució de les seves pròpies associacions i la seva integració en les ja existents (mes lent aviat). La lluita per la seva subsistència i la manca d'estabilitat econòmica i laboral els coloca en una situació de vulnerabilitat. No es senten " ciutadans de ple dret", encara que ja comencen a sortir iniciatives d'associarse i compartir els seus problemes, especialment dins del col·lectiu latinoamericà (un exemple es Caminantes Sin Fronteras).

2.1- ANÀLISI ACTUAL PER ÀREES D'INTERÉS SOCIAL COMUNITARIO

Introducció

Durant els últims anys, a La Florida s'han produït importants canvis sociodemogràfics. A la vegada, el barri ha patit el deterioro progressiu de les seves infraestructures, la massificació i el hacinament dels seus veïns, qui a més s'han sentit desbordats per les noves problemàtiques i necessitats de determinats sectors de població en risc d'exclusió social.

Davant del nou panorama, els agents socials del barri –grup d'entitats, veïns no associats i professionals- que participen activament en el Pla de Desenvolupament Comunitari, creuen necessari un anàlisi profund continuat de les necessitats i problemàtiques que afecten a gran part dels veïns.

En aquest nou context hem de senyalar el factor migratori –arribada masiva al barri de nous veïns procedents de països principalment pobres- com a clau en l'inici d'aquesta etapa, oportunitat d'enriquiment i intercanvi, a la vegada que plena de noves demandes necessitats fins ara no expresades, encara sí sentides per gran part de la població de La Florida. En esta línia, podem destacar l'enorme necessitat d'apropament entre els nous i vells veïns, aspecte clau per a la prevenció d'actituds de nous i vells veïns i per la prevenció d'actituds de no trobada.

En la mateixa línia de prevenció de la no trobada ("la pèrdua de drets dels autòctons per a donar-les als nouvinguts", en paraules d'alguns veïns) es vital el augment de recursos públics que permetin cobrir les necessitats tant dels antics com dels nous veïns.

Davant de l'individualisme, la manca de cohesió, el desencant i la desconfiança respecte de les institucions i administracions públiques, les entitats del barri som conscients de que es requereixen noves accions que permetin reactivar la participació ciutadana. Es necessari reforçar i treballar per un teixit associatiu que s'interessi pels seus problemes reals i globals del barri i que lluiti per trobar solucions vàlides tant des de la seva acció quotidiana com des de la denúncia de les polítiques públiques inadequades.

Educació

Al sector educatiu la dotació del barri és la següent:

- CEIP públics: Joaquim Ruyra, Pau Casals, Pau Vila, Pere Lliscart i Menéndez Pidal
- CEIP privats: San Jaume, San Gervasi, Academies Balaguer i La Florida
- IES públics: Eduard Fontseré i Pedraforca
- Biblioteca La Florida
- Biblioteca de la AAVV de La Florida
- Esplai La Florida
- MIJAC Drac Magic
- Associació La Llueneta
- Fundació Pere Closa
- 1 escola bressol municipal

Encara que els col·legis públics son suficients per a donar resposta a les necessitats d'escolarització a primària, el barri té un grau problema en quant a infraestructures i recursos que atenguin a la primera infància. Hi ha una evident manca de places en escoles infantils, especialment públiques, ja que la demanda ha augmentat abans la marcança arribada de noves famílies al barri.

Cada cop són més les persones que pateixen les conseqüències d'un sistema injust que obliga a fer massa sacrificis. Les famílies treballadores no reben suport suficient de les administracions, de

manera que la conciliació entre vida familiar i laboral es fa pràcticament impossible: augmenten els abandonos en la cura dels menors, disminueix l'atenció i dedicació als fills, es fan necessaris espais que cobrin les necessitats d'atenció dels fills mentrestant els pares treballen.

Les entitats del barri amb oferta socioeducativa, junt al Centre de Serveis Socials de La Florida, constitueixen una resposta important però no suficient davant les diferents demandes de la població infantil i les seves famílies. Algunes entitats reaccionen davant la demanda que es produeix i creen nous serveis: acollida matinals, recollides a les escoles, etc., entrant en la dicotomia de crear activitats i serveis per atendre als menors a la vegada que recomanen a les famílies passar més temps amb els seus fills.

Existeix també una molt baixa participació dels pares i mares en les AMPAS i en els Consells Escolars.

Respecte dels dos únics instituts de La Florida, estan rebent un percentatge important d'alumnat, majoritàriament immigrant, procedent de fora del barri. Les característiques de La Florida i la carència de polítiques de prevenció, expresades al llarg d'aquestes pàgines, estan provocant la creació de guetos dins el mateix centre escolar.

Al analfabetisme funcional entre la població jove tant autòctona com immigrant és cada vegada major i no hi ha recursos alternatius que donin resposta al alt grau de fracàs escolar i a la no continuïtat de la formació: no es ofereixen alternatives de tipus laboral i ocupacional als joves de entre 14 i 16 anys, i La Florida no és una excepció. Els instituts de secundària se estan convertint en el "dique de contenció" de tots aquells joves que es troben una sortida, que es senten desorientats i als que el sistema educatiu no dona resposta. Existeixen serioses amenaces per aquest col·lectiu de joves, tant autòctons com immigrants, els quals estan començant a formar col·les del qual destí sembla ser la violència i la delinqüència (els últims anys el barri està patint una regressió important, ens trobem situacions que es produïen els quals 80 i que pensaven estaven superades).

Totes les parts implicades en aquest diagnòstic coincidim en senyalar l'inexistència d'una política de prevenció al respecte. És insuficient l'oferta de tallers ocupacionals, escoles d'ofici, opcions, en definitiva, que doten a La Florida d'infraestructures i espais d'oci positiu alternatius per als joves (algunes associacions ofereixen tallers, aules d'estudi, aula omnia, activitats en instituts, etc., però sempre amb recursos insuficients i arribant a un col·lectiu molt petit respecte del total de nens del barri). És evident la prioritat d'una resposta integral front a la línia represiva i policial.

El contrapunt és que el barri de La Florida compta amb una força important, l'alt grau de sensibilització per part dels agents socials implicats, tant des de les entitats com des dels centres educatius. Es busca a més augmentar la coordinació i la col·laboració per oferir respostes globals més adequades.

Però els projectes aïllats –partxes- no són la solució. És imprescindible la implicació activa de les administracions públiques competents, s'han de posar a disposició dels joves nous espais d'oci i trobada, alternatives al carrer com aules de cultura i casals de joves, hem de potenciar també l'utilització dels recursos ja existents tant dins com fora del barri.

Salut

El barri de La Florida compta amb els següents equipament:

- El CAP dels Pardalets, que cobreix l'atenció primària. Per especialistes hi ha que traslladarse al CAP de La Torrassa.
- L'Hospital de la Creu Rotja, en el límit territorial del barri, que cobreix les urgències.

Tenint en compte el augment important de la població als últims anys, detectem deficiències en l'atenció sanitària degut principalment a la manca de professionals. Existeix una sobrecàrrega dels serveis de salut, la qual provoca que no es pugui donar respostes ràpides i adequades a les demandes de la població del barri. Detectem un important augment dels problemes de salut mental sense que tampoc es donin respostes adequades, destacant el augment d'aquesta mena de trastorns en el col·lectiu d'inmigrants, produïts possiblement per dificultats d'adaptació al nou entorn.

S'incrementen els problemes d'ansietat i les depressions, especialment en el col·lectiu de dones inmigrants, a la vegada que augmenten també les drogodependències i l'alcoholisme (tant entre els joves com entre els adults).

Benestar Social

En l'àmbit assistencial i de serveis d'atenció primària i especialitzada, el barri de La Florida disposa de la dotació següent:

- Una Oficina de Benestar Social i Família, on es tramiten totes les ajudes del sistema de protecció social.
- Una Regidoria.
- 1 residència i un centre de dia privats per a la gent major.
- (el centre municipal de Serveis Socials es troba fora del barri)

Encara que el barri disposa dels serveis bàsics –escoles, centres de salut, serveis socials, transport, etc., les entitats detecten als últims anys un augment progressiu de les demandes de tipus assistencial a la vegada que els recursos públics s'estanquen (no augmenten en la mateixa proporció). Aquest fet està provocant al barri enfrontaments importants, especialment en els centres d'atenció social, doncs en lloc de reclamar més recursos per a tots, determinats col·lectius de població autòctona estan acusant als immigrants de apropiarse del que creuen que a ells – autòctons- pertany (un exemple les beques de menjador).

El important increment de les demandes per part de la població immigrant es deu a la gran precarietat econòmica i laboral que estan patint: no tenen permisos de residència ni de treball, les dones soles no poden atendre els seus fills, les xarxes d'autoajuda no són sempre suficients, etc. L'integració a un medi cada cop més hostil es fa pràcticament impossible.

Els Serveis Socials estan desbordats ante els nous tipus de demandes i necessitat. Es requereixen noves formes de treball, fora del despatx, que es convertixen en objectiu complex davant la manca de treballadors socials, familiars i educadors que realitzen eines no assistencials, sino preventives i promocionals.

La presència a La Florida d'entitats de caràcter formatiu i educacional com el MIJAC, el Casal La Lluçeneta, l'Esplai i la Parroquia, contribueix a cobrir determinades necessitats d'atenció a col·lectius desfavorit. En molts casos, davant la greu situació de les famílies del barri, aquestes intervencions acaben siendo assistencials en un percentatge important.

A la Florida falten recursos per a la infància, especialment per als menors de 3 anys, aspecte greu en el cas de que els pares o mares no puguin combinar la vida familiar amb la laboral, i especialment dramàtic en el cas de les famílies monoparentals.

L'altre sector de la població més desfavorit és el de la gent gran-col·lectiu majoritari en el nostre barri-. Empobrits per l'escassa quantia de les pensions, que a dures penes els permeten cobrir les seves necessitats bàsiques, no poden accedir a residències ja que no hi ha places. És especialment preocupant la situació de la gent gran sola, que no sempre pot arribar als serveis socials. La manca de xarxa familiar i social de recolçament i acompanyament fa molt difícil que puguin portar una "vida digna".

Ocupació

A La Florida no existeix cap iniciativa de xarxa d'ajuda o borses de treball per l'orientació laboral. L'Oficina de Treball de la Generalitat de Catalunya es troba fora del barri i, a més, la seva oferta laboral és molt escassa.

En conseqüència, les demandes de treball dels col·lectius més desfavorits, principalment joves i immigrants, no poden ser atesos en su gran majoria. En el cas dels joves hem de tenir en compte també que no tenen al seu abast cap alternativa tras el fracàs escolar (manca de tallers ocupacionals i sortides formatives orientades a l'incorporació laboral).

Els veïns del barri no saben què fer per aconseguir treball. El que poden aconseguir és cada vegada més precari.

Cultura, esport i oci

A La Florida tenim:

- El Poliesportiu de Les Planes.
- Varies piscines municipals (no exactament al barri, però pròximes a ell).
- Radio Florida.
- Esplai La Florida.
- MIJAC.
- Casal d'avis.
- Associació Cultural La Florida – Waslala.
- Diverses entitats folclòriques penyas taurinas.

Ja hem comentat anteriorment que el principal objectiu de la majoria de les entitats del barri és oferir serveis als seus associats. Existeix la percepció de que la lluita pels problemes del barri és competència únicament de l'AAVV de La Florida.

Les entitats agrupades en torn al Pla de Desenvolupament Comunitari pensem que tant la cultura associativa del barri com els compromisos dels veïns per la resolució dels seus problemes són molt escassos.

Existeix una carencia important de locals "dignes" per a les entitats que treballen en el barri (alguns exemples són l'esplai, que porta anys esperant l'esmerat local, o Els Diablers, que ni tan sols tenen on guardar els seus materials ni on assajar).

Detectem també la manca d'espais d'oci alternatiu, especialment pels joves de 14 a 16 anys. No hi ha suficient oferta de casals de joves ni existeix l'aula de cultura, substituïda en el seu moment per la biblioteca de La Florida.

2.2- ANÁLISI ACTUAL PER FRANGES DE EDAT

Remarquem a continuació, en format resumit, els aspectes més significatius reflexats des dels diferents treballs tant de les entitats com dels professionals i els veïns no associats.

Infància

- Manca d'espais de referència i de projectes específics per a nens i joves.
- Manca de places d'escoles bressol i de recursos que cobrin les necessitats dels menors de tres anys.
- Decrement de la qualitat en l'atenció al menor per la necessitat de conciliar vida laboral i familiar.
- Escasa participació de pares i mares en la vida associativa de les escoles i instituts (AMPAS i Consells Escolars).

Joventud

- Increment del nombre de bandes juvenils d'origens diferents. Lluites de poder entre elles (latins, asiàtics, paquistaneses, gitans, etc.)
- Gestació de guetos, tant dins como fora de les aules.
- Enfrontament cultural en l'espai escola – família.
- Manca d'espais d'oci alternatius, especialment en la franja de 14 a 18 anys.
- Manca de tallers ocupacionals i escoles d'ofici com alternatives al fracàs escolar.
- Gran escasez de recursos que orienten, formen i informen respecte dels accesos al mercat laboral.
- Augment del consum de drogues i alcohol.
- Increment del nombre de famílies amb problemes de desestructuració, amb lo que allò suposa a nivell de conducta dels joves.
- Carencia d'opcions formatives i laborals pels joves sense documentació de residència a Espanya.
- Manca d'educadors de carrer i de mediadors de barri.

Adults

- Deteriorament de la convivència davant la "competència" pels escasos recursos disponibles (exemple comentat anteriorment de les beques de menjador).
- Dificultats enormes per accedir a una vivenda, ja sigui de compra o de lloguer. Augment del hacinament i insalubritat, deterior global de les condicions de habitabilitat.
- Augment dels casos i deficiència en l'atenció als afectats per "trastorns mentals".

- Necessitat d'ampliació dels serveis sanitaris, tant en medicina general com per l'accés als especialistes.
- Manca de recursos laborals i inexistència d'iniciatives de promoció formativa i ocupacional.

Gent gran

- Manca de places de residències i centres de dia.
- Escasez de recursos econòmics, d'oci i culturals.
- Total manca d'atenció a la gent gran que viu sola (aspecte fonamental que està provocant un grau deterior del seu precari nivell de vida).

2.3- UN POSIBLE RESUM DEL CONJUNT DE NECESSITATS DE LA FLORIDA

L'origen dels problemes de La Florida està en la densitat de la seva població, pobre i envellit. L'arribada de nous veïns d'altres veïns ens ajudat a donar-nos compte de les nostres necessitats. Les administracions públiques son responsables del deterior del barri en la mesura que no han prioritzat l'inversió social sobre el barri.

És necessària l'implicació de tots els veïns i associacions del barri per a millorar les seves condicions i qualitat de vida. Sensibilitzar als veïns sobre els seus problemes i que hem de buscar solucions entre tots: No es la solució deixar la responsabilitat en la AA.VV.

La ciutat està vivint una gran transformació, encara que al nostre barri no es nota massa. L'ajuntament ha reconegut públicament el deterior de La Florida al presentar un pla integral per frenar-lo, però no ha hagut fins el moment desenvolupament ni proces de diàleg al respecte.

Les associacions i veïns que estem treballant en el marc del Pla de Desenvolupament Comunitari creiem que determinades actuacions públiques son urgents. Fem un breu resum a continuació de les intervencions imprescindibles:

- La rehabilitació subvencionada de vivendes per dins i per fora, i només de façanes i ascensors. Ajudes per accedir a la compra de vivendes o para crear vivendes públiques.
- El diseny de més espais públics i més amables, amb bancs, fonts, terra i ombres que inviten a trobarse.
- Mesures urgents a nivell educatiu: guarderíes públiques, menjadors escolars de qualitat, acabar amb el fracàs escolar, suport als educadors (en col·legis, AMPAS, esplais i al carrer).
- Més serveis i recursos per les persones majors i els seus familiars: atenció i ajudes en domicili, més residències i centres de dia, acompanyaments, animació socio-cultural en als casals, etc.
- Ofertes gratuïtes d'oci, esport i cultura per als joves i serveis d'orientació laboral.
- Suport decidit a la participació dels veïns i al associacionisme independent facilitant locals i recursos per tota mena d'activitats (casal de barri amb sala d'actes).
- Més mediadors pels conflictes veïnals, de manera que sea innecesària l'intervenció policial.
- Més recursos (assistents socials, treballadors familiars, ajudes econòmiques i materials) per a cobrir les necessitats socials de totes les persones, per enllaçar la promoció i el desenvolupament de les persones i no nomes l'assistencialisme.

3.- ÀMBITS D'INTERVENCIÓ DEL PLA DE DESENVOLUPAMENT COMUNITARI DE LA FLORIDA

Després de les sessions de treball de recollida de les opinions de les entitats, professionals i veïns no associats del barri, hem començat a prioritzar les necessitats més importants per incidir de manera urgent.

El coneixement de les necessitats junt amb la garantia de continuïtat del Pla de Desenvolupament Comunitari, ha donat suport dins del marc a les entitats, professionals i administracions que volem començar a concretar la metodologia de treball per la posada en marxa d'activitats concretes, programes i projectes que aborden els problemes reals del barri.

Les tres grans àrees d'intervenció del Pla de Desenvolupament Comunitari podrien ser les següents:

- 1.- Participació ciutadana i associacionisme.
- 2.- Infància i joventud.
- 3.- Gent gran.

Desglosem a continuació cada una d'aquestes àrees, intentant concretar alternatives de projectes i activitats a realitzar en el marc del pla comunitari.

1.- Participació ciutadana associacionisme

Hem de divulgar tota l'informació recopilada fins el moment sobre de les necessitats problemàtiques de La Florida. En paral·lel, hem de crear canals efectius de participació que permetin als veïns expressar les seves opinions al respecte, canals que ens serviràn tant de "termòmetre de la realitat del barri" com de mecanisme de concienciació sobre la necessitat d'implicació de tothom en la construcció d'una nova realitat.

Algunes activitats / projectes que podrien plantejar-se:

- Utilització de medis ja existents –radio- o creació de nous –periòdic de comunicació popular del barri- per impulsar la participació dels veïns.
- Creació d'un centre cívic receptor de les iniciatives ciutadanes, el qual reforçaria el teixit associatiu a la vegada que impulsaria el procés d'identificació dels veïns amb el seu barri.
- Creació d'una xarxa de locals dignes per les entitats socials que ja estan treballant en el barri, i que permetin també impulsar l'associacionisme dins del col·lectiu d'inmigrants.
- Potenciació i reforç de la coordinació i el diàleg entre els diferents actors socials del barri, entitats que formen part del pla comunitari i serveis territorials (biblioteca, oficina de benestar i família, centre de salut Els Pardalets, centre municipal de serveis socials del districte IV, EAP i IES Pedraforca i Fontseré).
- Presió a les administracions competents per abordar un verdader Pla Integral. En aquesta línia, procurar que La Florida sigui inclosa com a barri d'acció preferent en el marc de la Llei de barris de la Generalitat.
- Generació d'iniciatives que permetin sensibilitzar als veïns de La Florida davant dels reptes derivats de l'arribada d'inmigrants de països pobres. Hem de procurar que el procés migratori sigui percebut com una oportunitat de enriqueïment personal col·lectiu, i no com un perill per a la convivència.

2.- Infància i juventud

Al cas de la infància:

- Potenciació dels projectes educatius que actualment se estan desenvolupant des de les diferents entitats socials del barri.
- Denúncia a les administracions competents respecte de la necessitat d'incrementar els recursos públics per atendre determinades necessitats d'aquest col·lectiu (exemple: beques de menjador i serveis dirigits a la petita infància).
- Anàlisi i estudi d'altres experiències d'atenció a la infància qui considerem susceptibles de ser implementades al nostre barri.

Al cas dels joves:

- Creació de nous espais d'oci, alternatius al carrer, especialment per als joves de 14 a 18 anys.
- Reforç dels projectes que ja estan desenvolupant determinades entitats socials del barri.
- Anàlisi de la possibilitat de retomar projectes que en un passat no massa lluny vam tenir recolçament i van funcionar: taller de radio, projecte de casal de joves, etc.
- Reivindicació de creació d'escoles – taller d'oficis.

3.- Gent Gran

Algunes possibilitats a considerar son:

- Presió a les administracions públiques competents per que incrementin les recursos dedicats a aquest col·lectiu, amb especial énfasis en la gent gran que està sola.
- A la mateixa línia d'atenció a les persones que estan soles, creació de dispositius de proximitat.
- Fortaliment de les relacions amb les entitats socials del barri que ja atenen aquest col·lectiu.